

بسم الله الرحمن الرحيم

دوره آشنایی با مباحث جدید قوانین و مقررات مالیاتی

ارائه: رضا کامیاب

۱۴۰۱/۰۷/۲۱

- فهرست مطالب:
- گزیده ای از قانون مالیاتهای مستقیم
- گزیده ای از قانون مالیات بر ارزش افزوده دائمی
- قانون پایانه های فروشگاهی
- داد رسی مالیاتی و نحوه رفع اختلافات مالیاتی

اصل پنجاه و یکم قانون اساسی: هیچ نوع مالیات وضع نمی شود مگر به موجب قانون.

موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می شود.

• صورت های مالی چیست؟

- وضعیت و نتیجه فعالیت موسسه در یک دوره زمانی خاص در گزارش هایی ارائه می شود که به آنها “صورت های مالی” گفته می شود. این گزارش ها دارای چهارچوب و شکل خاصی می باشند که برای تهیه آن ها باید اصول حسابداری و استانداردهای مربوطه رعایت شود تا دقیق ترین و جامع ترین گزارشات درباره وضعیت و فعالیت شرکت ارائه گردد.

• صورتهای مالی اساسی کدامند؟

- مهمترین صورت های مالی که به آن ها “صورت های مالی اساسی” نیز گفته می شود عبارتند از:

• ترازنامه

• صورت سود و زیان

• صورت سود و زیان جامع

• صورت جریان وجوه نقد

- ۱- ترازنامه:

- ترازنامه یا بیلان وضعیت مالی یک شرکت یا شخص را در یک زمان مشخص نشان می‌دهد. در بخش های مختلف ترازنامه سه گروه دارایی، بدهی و سرمایه مشخص می‌گردد. ترازنامه به زبان ساده مشخص می‌نماید که یک موسسه چه میزان دارایی، بدهی و سرمایه دارد.

- ۲- صورت سود و زیان:

- صورت سود و زیان، نتیجه فعالیت یک شرکت را با نمایش میزان درآمد و هزینه و سود یا زیان هر شرکت در یک دوره مشخص زمانی نمایش می‌دهد.

- گزارش سود و زیان به دو روش یک و دو مرحله ای تهیه می‌شود. در روش تک مرحله ای ابتدا کلیه درآمد ها و در ادامه کلیه هزینه ها در زیر آنها آورده می‌شود و در نهایت از تفاضل آنها، سود یا زیان قبل از کسر مالیات نمایش داده می‌شود. در روش دو مرحله ای، ابتدا درآمدهای عملیاتی و سپس هزینه های عملیاتی در زیر آن ها آورده می‌شود سپس از تفاضل این دو سود یا زیان ناویژه به دست می‌آید. در مرحله بعد درآمدهای غیر عملیاتی و هزینه های غیر عملیاتی آورده می‌شود که نتیجه تفاضل این مرحله و مرحله قبل به سود و زیان قبل از کسر مالیات می‌رسیم.

- ۳- صورت سود و زیان جامع:

- گزارشی که کلیه تغییرات افزایشی یا کاهش ناشی از درآمد ها یا هزینه ها اعم از تحقق یافته و یا تحقق نیافته را طی دوره مالی رانشان دهد صورت سود و زیان جامع نامیده می شود.

- صورت سود و زیان جامع باید موارد زیر را به ترتیب نشان دهد :

- الف – سود یا زیان خالص دوره طبق صورت سود و زیان

- ب – سایر درآمدها و هزینه های شناسایی شده به تفکیک

- نمونه هایی از این قبیل درآمدها و هزینه ها عبارتند از :

- درآمدها و هزینه های ناشی از تجدید ارزیابی داراییهای ثابت مشهود

- مبلغ تجدید ارزیابی سرمایه گذاریها که تحت عنوان دارایی غیر جاری طبقه بندی می شوند.

- تمامی تفاوت های تسعیر ارز حاصله در واحدهای مستقل خارجی

- درآمدها و هزینه هایی که طبق استانداردهای حسابداری و به استناد قوانین مستقیمی در حقوق صاحبان سرمایه منظور می گردد.

• ۴- صورت جریان وجوه نقد:

- صورت جریان وجوه نقد گزارشی است که تغییرات در وجه نقد موسسه یا شرکت را که ناشی از فعالیت های عملیاتی، سرمایه گذاری و تامین مالی در یک دوره زمانی است نمایش می دهد.
- فعالیتهای عملیاتی به فعالیتهای اصلی درآمد شرکت مرتبط است. عموماً جریان های نقدی ناشی از فعالیتهای عملیاتی اثرات نقدی مبادلات و رویدادهای اقتصادی هستند که در تعیین سود عملیاتی لحاظ می شوند.
- فعالیتهای سرمایه گذاری شامل اعطای وام و وصولی های اقساط آن ، خرید و فروش دارائیهای ثابتی که انتظار میرود سالها برای شرکت درآمد کسب نمایند و فروش اوراق بهادار می باشد.
- فعالیتهای تامین مالی نیز شامل استقراض وجه نقد از اعتبار دهندگان و باز پرداخت مبالغ استقراض شده و دریافت منابع از مالکان و بازگشت سرمایه گذاری آنها می باشد.

- **اطلاعات پیوست صورت‌های مالی:**

- **ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت جریان وجوه نقد، اکثر اطلاعات مالی مورد نیاز تحلیلگران را پوشش می‌دهند؛ اما جزییات دقیق‌تر عملکرد مالی شرکت‌ها را می‌توان از سایر بخش‌های گزارش سالانه استخراج کرد. این گزارش‌های مالی شامل مواردی نظیر یادداشت‌های توضیحی همراه صورت‌های مالی، گزارش تحلیلی هیئت‌مدیره و گزارش حسابرس می‌شود.**

- **یادداشت‌های توضیحی، اطلاعات تکمیلی درباره حساب‌های مندرج در صورت‌های مالی مانند ریز دارایی‌های ثابت و جدول خرید یا فروش آن‌ها، روش حسابداری محاسبه استهلاک دارایی‌ها، رویه‌های حسابداری، ریز تعهدات و دیون شرکت و ... است.**

- **گزارش مدیریت، شامل روندهای مالی شرکت، رویدادهای با اهمیت مؤثر بر شرکت، طرح‌های توسعه‌ای آتی شرکت، رویدادهای مؤثر بر نقدینگی شرکت و ... است.**

نکته * گزارش حسابرس، اظهار نظر حسابرس مستقل شرکت را درباره منصفانه بودن صورت‌های مالی شرکت نشان می‌دهد.

بخش اول : گزیده ای از قانون مالیاتهای مستقیم کلیات

• قانون مالیات های مستقیم با اصلاحات ۱۳۹۴/۴/۳۱ که از ۱۳۹۵/۱/۱ قابل اجراست.

• دارای ۵ باب و ۲۸۲ ماده بشرح زیر می باشد:

باب/عنوان	فصل اول	فصل دوم	فصل سوم	فصل چهارم	فصل پنجم	فصل ششم	فصل هفتم	فصل هشتم	فصل نهم
اول: اشخاص مشمول مالیات									
دوم: مالیات بر دارایی	مالیات سالانه املاک	مالیات مستغلات مسکونی خالی	مالیات بر اراضی بایر	مالیات بر ارث	حق تمبر				
سوم: مالیات بر درآمد	مالیات بر درآمد املاک	مالیات بر درآمد کشاورزی	مالیات بر درآمد حقوق	مالیات بر درآمد مشاغل	مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی	مالیات بر درآمد اتفاقی	مالیات بر جمع درآمد ناشی از منابع مختلف		
چهارم: در مقررات مختلفه	معافیتها	هزینه های قابل قبول واستهلاک	قراین وضرایب مالیاتی	مقررات عمومی	وظایف مودیان	وظایف اشخاص ثالث	تشویقات و جرایم مالیاتی	ابلاغ	وصول مالیات
پنجم: سازمان تشخیص و مراجع مالیاتی	مراجع تشخیص مالیات و وظایف و اختیارات آنها	ترتیب رسیدگی	مرجع حل اختلاف مالیاتی	شورایعالی مالیاتی و وظایف و اختیارات آن	هیات عالی انتظامی و وظایف و اختیارات آن	دادستانی انتظامی و وظایف و اختیارات آن			

- البته برخی از قوانین و مقررات دیگر نیز در این قانون تاثیر گذار هستند.
- از جمله قوانین توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی ۵ ساله
- قانون بودجه سالیانه
- قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان
- قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران

- **آیین نامه** : معمولاً در قوانین پیش بینی میشوند و مرجع تصویب آن نیز مشخص میشود(مثل آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۹ ق.م.م و آیین نامه ماده ۹۵ ق.م.م و غیره)
- **بخشنامه** : ممکن است ابهاماتی در اجرای قانون به وجود آید که نیازی به توضیح، مصادیق یا چگونگی تفسیر آن بوجود آید که با صدور بخشنامه این ابهامات برطرف میگردند.
- **دستورالعمل**: برای یکسان سازی اجرای قوانین و مقررات صادر میشود و مراحل و چگونگی اجرای عملیات را تشریح میکند.

• ماده ۱- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات می‌باشند:

- ۱- کلیه مالکین اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی نسبت به اموال یا املاک خود واقع در ایران طبق مقررات باب دوم
- ۲- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم ایران نسبت به کلیه درآمدهائی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌نماید.
- ۳- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم خارج از ایران نسبت به کلیه درآمدهائی که در ایران تحصیل می‌کند.
- ۴- هر شخص حقوقی ایرانی نسبت به کلیه درآمدهائی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌نماید.
- ۵- هر شخص غیرایرانی (اعم از حقیقی و یا حقوقی) نسبت به درآمدهائی که در ایران تحصیل می‌نماید و همچنین نسبت به درآمدهائی که بابت واگذاری امتیازات یا سایر حقوق خود و یا دادن تعلیمات و کمک‌های فنی و یا واگذاری فیلم‌های سینمایی (که بعنوان بها یا حق نمایش یا هر عنوان دیگر عاید آنها می‌گردد) از ایران تحصیل می‌کند.

• ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون نیستند:

- ۱- وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی؛
- ۲- دستگاههایی که بودجه آنها وسیله دولت تأمین می‌شود.
- ۳- شهرداری‌ها و دهیاری‌ها.
- تبصره- اعمال این ماده از زمان تأسیس دهیاری‌های کشور می‌باشد. مالیات‌هایی که قبل از لازم‌الاجراء شدن این قانون به دهیاری‌ها تعلق گرفته و اخذ شده است، مشمول معافیت این قانون نمی‌شود. (اصلاحی ۱۳۹۸/۳/۲۹)
- ۴- بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی دارای مجوز معافیت از طرف حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری
- تبصره ۱- شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و مؤسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت‌های مزبور از معافیت‌های مقرر در این قانون، حسب مورد، نیست.
- تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی از قبیل فعالیت‌های صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیت‌های تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.
- مسؤولان اداره امور در این گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیراین صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مؤدی مسؤولیت تضامنی خواهند داشت.

• ماده ۱۵۵ - سال مالیاتی عبارت است از یک سال شمسی که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به آخر

اسفند ماه همان سال ختم می شود لکن در مورد اشخاص حقوقی مشمول مالیات که سال مالی آنها به

موجب اساسنامه با سال مالیاتی تطبیق نمی کند درآمد سال مالی آنها به جای سال مالیاتی مبنای تشخیص

مالیات قرار می گیرد و موعد تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان و سر رسید پرداخت

مالیات آنها چهار ماه شمسی پس از سال مالی می باشد.

بخش دوم : گزیده ای از قانون مالیاتهای مستقیم
مالیات بر درآمد مشاغل و اشخاص حقوقی

• مالیات بر درآمد:

• ماده ۹۴ - درآمد مشمول مالیات مودیان موضوع این فصل عبارت است از کل فروش کالا و خدمات به اضافه سایر درآمدهای آنان که مشمول مالیات فصول دیگر شناخته نشده پس از کسر هزینه‌ها و استهلاکات مربوط طبق مقررات فصل هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات.

• ماده ۹۵ - صاحبان مشاغل موضوع این فصل موظفند دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد را که با رعایت اصول و ضوابط مربوط از جمله اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت در خصوص تجار تنظیم می‌گردد برای تشخیص درآمد مشمول مالیات، نگهداری و اظهارنامه مالیاتی خود را بر اساس آنها تنظیم کنند.

آیین‌نامه اجرائی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و روشهای نگهداری آنها اعم از ماشین‌(مکانیزه) و دستی و نمونه اظهارنامه مالیاتی با توجه به نوع و حجم فعالیت حسب مورد برای مودیان مذکور و نیز نحوه ارائه آنها برای رسیدگی و تشخیص درآمد مشمول مالیات به مراجع ذی‌ربط، حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد. (۱)

ماده ۱۰۵- جمع درآمد شرکتها و درآمد ناشی از فعالیت‌های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود، پس از وضع زیان‌های حاصل از منابع غیرمعاف و کسر معافیت‌های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه‌ای می‌باشد، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪) خواهند بود.

تبصره ۱- در مورد اشخاص حقوقی ایرانی غیر تجاری که به منظور تقسیم سود تأسیس نشده‌اند، در صورتی که دارای فعالیت انتفاعی باشند، از مأخذ کل درآمد مشمول مالیات فعالیت انتفاعی آنها مالیات به نرخ مقرر در این ماده وصول می‌شود.

تبصره ۲- اشخاص حقوقی خارجی و موسسات مقیم خارج از ایران به استثنای مشمولان تبصره (۵) ماده (۱۰۹) و ماده (۱۱۳) این قانون از مأخذ کل درآمد مشمول مالیاتی که از بهره برداری سرمایه در ایران یا از فعالیت‌هایی که مستقیماً یا به وسیله نمایندگی از قبیل شعبه، نماینده، کارگزار و امثال آن در ایران انجام می‌دهند یا از واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود، انتقال دانش فنی، دادن تعلیمات، کمک‌های فنی یا واگذاری فیلم‌های سینمایی از ایران تحصیل می‌کنند به نرخ مذکور در این ماده مشمول مالیات خواهند بود. نمایندگان اشخاص و موسسات مذکور در ایران نسبت به درآمدهایی که به هر عنوان به حساب خود تحصیل می‌کنند طبق مقررات مربوط به این قانون مشمول مالیات می‌باشند.

ماده ۱۰۶- درآمد مشمول مالیات در مورد اشخاص حقوقی (به استثنای درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است) براساس میزان سوددهی فعالیت و مقررات مواد (۹۴)، (۹۵) و (۹۷) این قانون و تبصره آن تعیین می شود. (۱)

- **ماده ۱۱۰-** اشخاص حقوقی مکلف اند اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان متکی به دفاتر و اسناد و مدارک خود را حداکثر تا چهار ماه پس از سال مالیاتی همراه با فهرست هویت شرکا و سهامداران و حسب مورد میزان سهم‌الشرکه یا تعداد سهام و نشانی هر یک از آنها را به اداره امور مالیاتی که محل فعالیت اصلی شخص حقوقی در آن واقع است تسلیم و مالیات متعلق را پرداخت نمایند. پس از تسلیم اولین فهرست مزبور، تسلیم فهرست تغییرات در سنوات بعد کافی خواهد بود. محل تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات اشخاص حقوقی خارجی و موسسات مقیم خارج از ایران که در ایران دارای اقامتگاه یا نمایندگی نمی‌باشند تهران است.

- حکم این ماده در مورد کارخانه داران و اشخاص حقوقی در دوران معافیت نیز جاری خواهد بود.

- **تبصره -** اشخاص حقوقی نسبت به درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی جداگانه که در فصل‌های مربوط پیش‌بینی شده است نیستند.

بخش سوم : کلیات معافیتهای مالیات بر درآمد ق.م.م

• معافیت‌های مالیاتی قانون مالیات‌های مستقیم :

- مواد ۱۳۲ تا ۱۴۵ قانون مالیات‌های مستقیم معافیت‌های قانونی را بیان کرده اند . این معافیت‌ها شامل نرخ صفر مالیاتی است و دارای شرایط و ضوابطی برای اعمال آن در درآمد مشمول مالیات می باشند:

- در ماده ۸۱ که مربوط به درآمدهای کشاورزی ، دامداری ، صیادی، نوغان داری و.....

- مواد ۱۳۲ تا ۱۴۵

- برخی درآمدهای مودیان در مناطق آزاد تجاری (با ارجاع به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ / ۶ / ۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، مشمول حکم معافیت بیست ساله می شوند).

- شرکتهای دانش بنیان طبق قانون حمایت از شرکتها و موسسات دانش بنیان دارای معافیهایی هستند.

- و ممکن است در قوانین بودجه سنواتی یا برنامه های توسعه ۵ ساله آمده باشد

- اما شرط و شروط دارد. ماده ۱۴۶ مکرر شرط تسلیم اظهارنامه و ارائه تکالیف قانونی را مطرح کرده است:

• ماده ۱۴۶ مکرر- معافیت‌های مذکور در مواد (۱۳۳)، (۱۳۴)، (۱۳۹) « به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن»، (۱۴۲)، (۱۴۳) و تبصره (۱) ذیل ماده (۱۴۳) مکرر) به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

• تبصره ۱- ارائه اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده (۹۵) این قانون در موعد مقرر به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌نماید به جز مورد بند (ح) ماده (۱۳۹) این قانون که مطابق ماده (۸۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ عمل می‌شود شرط برخورداری از نرخ صفر و هرگونه معافیت یا مشوق مالیاتی مندرج در این قانون و سایر قوانین می‌باشد و در صورت عدم ارائه اظهارنامه، دفاتر و یا اسناد و مدارک مذکور، مودی مطابق احکام و ضوابط این قانون مشمول مالیات، جریمه و مجازات مقرر در این قانون می‌شود. حکم این تبصره در خصوص مشمولان مواد (۱۴۴) و (۱۴۵) و بندهای (الف)، (ب) و (ز) ماده (۱۳۹) این قانون جاری نمی‌باشد. اجرای حکم این تبصره در خصوص اشخاص حقیقی مشمول ماده (۸۱) این قانون به صورت تدریجی و متناسب با ایجاد ظرفیت‌های اجرائی، اداری و حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.

• تبصره ۲- معادل اعتبار مالیاتی محاسبه شده به نرخ صفر موضوع این ماده از محل اعتبار جمعی - خرجی که همه ساله در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود به حساب اشخاص مذکور منظور می‌شود. اعتبارات موضوع این تبصره تخصیص یافته تلقی می‌شود و در صورتی که اعتبارات مورد نیاز در یک سال مالی بیشتر از مبلغ مصوب در قانون بودجه کل کشور همان سال باشد مبلغ اعتبار جمعی - خرجی یادشده و متقابلاً منابع مربوط، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، تصویب هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی قابل افزایش است. (۱)

بخش چهارم: وظایف و تکالیف کلی:

ماده ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر

مالیات حقوق

مالیات تکلیفی اجاره املاک تبصره ۹ ماده ۵۳

• یکی از تکالیف قانونی شرکتها ارسال گزارش معاملات فصلی است

- ماده ۱۶۹- اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این قانون که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به ثبت نام در نظام مالیاتی می شوند، مکلفند برای انجام معاملات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادی خود و طرف معامله را در صورتحسابها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج و فهرست معاملات خود را به سازمان مذکور ارائه کنند.

- عدم صدور صورتحساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای دیگران و یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود، حسب مورد مشمول جریمه‌ای معادل دودرصد (۲٪) مبلغ مورد معامله می‌شود. همچنین عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور از طریق روشهایی که تعیین می‌شود مشمول جریمه‌ای معادل یک‌درصد (۱٪) معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است، می‌باشد.
- تبصره ۱- در صورتی که طرف معاملات اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این ماده، اشخاص حقیقی مصرف‌کننده نهائی کالا یا خدمات و نیز اشخاص حقیقی مشمول موضوع ماده (۸۱) این قانون باشند درج شماره اقتصادی اشخاص مذکور الزامی نیست.
- مصرف‌کننده نهائی موضوع این تبصره شخص حقیقی است که کالاها و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید.

- تبصره ۲- مودیان مالیاتی موضوع این ماده موظفند از سامانه صندوق فروش «صندوق ماشینی (مکانیزه) فروش» و تجهیزات مشابه استفاده کنند. معادل هزینه‌های انجام شده بابت خرید، نصب و راه‌اندازی تجهیزات فوق اعم از نرم‌افزاری و سخت‌افزاری از مالیات قطعی شده مودیان مزبور در اولین سال استفاده و یا سالهای بعد آن قابل کسر است.
- سازمان امور مالیاتی موظف است به تدریج و براساس اولویت، اشخاص مشمول حکم این تبصره را تعیین کند و تا شهریور ماه هر سال از طریق درج در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار و روزنامه رسمی کشور اعلام و از ابتدای فروردین ماه سال بعد از آن اعمال نماید.
- معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات ابرازی عملکرد مودیانی که توسط سازمان امور مالیاتی ملزم به استفاده از سامانه صندوق فروش و تجهیزات مشابه شده‌اند مشروط به رعایت آیین‌نامه اجرائی مربوط، برای مدت دو سال اول بخشوده می‌شود. عدم اجرای حکم این تبصره موجب تعلق جریمه‌ای به میزان دودرصد (۲٪) فروش می‌باشد.
- نحوه استفاده از صندوق و چگونگی ارائه اطلاعات به موجب آیین‌نامه اجرائی است که حداکثر ظرف مدت شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور و با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف ایران تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- تبصره ۳- ترتیبات اجرائی احکام این ماده و تبصره (۱) آن و تعیین مصادیق معاملات مشمول و حد آستانه (تعیین حداقل رقم گردش مالی مودی) به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.
- تبصره ۴- نحوه رسیدگی، مطالبه، حل اختلاف و وصول جرائم مذکور و ترتیبات پرداخت آن طبق مقررات در هر دوره مالیاتی طبق مقررات این قانون با رعایت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) انجام می شود.
- تبصره ۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است حداکثر تا مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون سامانه انجام معاملات وزارتخانه ها و دستگاههای اجرائی را برای مدیریت انجام کلیه مراحل مناقصات و مزایده ها راه اندازی کند و امکان دسترسی برخط (آنلاین) سازمان امور مالیاتی را فراهم آورد.
- کلیه دستگاههای اجرائی موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات مصوب ۳/۱۱/۱۳۸۳ موظفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از راه اندازی سامانه مذکور کلیه معاملات خود به غیر از معاملات محرمانه را از طریق این سامانه به ثبت برسانند.
- تعیین موارد مربوط به محرمانه بودن معاملات مطابق تبصره (۱) بند (ب) ماده (۳) قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۷/۸/۱۳۹۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام است.
- تبصره ۶- جرائمی که مودیان به واسطه عدم اجرای احکام ماده (۱۶۹) مکرر) قانون مالیات های مستقیم مصوب سال ۱۳۸۰ مرتکب شده اند، مطابق مقررات این ماده محاسبه، مطالبه و وصول می شود. (۱)

- حد نصاب معاملات چیست؟
- حد نصاب معاملات در گزارشات فصلی مبلغی است که هر ساله از طرف وزارت اقتصاد و دارایی تعیین میشود که انواع معامله در حد نصاب معاملات به شرح زیر است:
- معاملات کوچک
- معاملات متوسط: معاملاتی که مبلغ مورد معامله بیش از سقف مبلغ معاملات کوچک بوده و از ده برابر سقف ارزش معاملات کوچک تجاوز نکند.
- معاملات بزرگ: معاملاتی که مبلغ برآورد اولیه آنها بیش از ده برابر سقف ارزش مبلغ معاملات کوچک باشد.

- کاربرد نصاب معاملات در حسابداری معمولاً چیست؟
- ارسال گزارشات فصلی
- ثبت اموال خریداری شده به عنوان هزینه
- انجام معامله و برگزاري مناقصات در شرکتهای و موسسات وابسته به دولت
- در گزارشات فصلی تا چه مبلغی را میتوان بصورت تجمیعی ثبت کرد؟
- هنگام ارسال گزارشات خرید و فروش ، در صورتیکه مبلغ خریدهای انجام شده کمتر از ۵ درصد حد نصاب معامله کوچک آن سال باشد لیست گزارشات را میتوان بصورت تجمیعی ثبت کرد.

- حد نصاب ثبت اموال چیست؟
- طبق ماده ۱۲ مقررات و ضوابط اجرایی مربوط به هزینه استهلاک دارایی ها و هزینه های تاسیس در اجرای مقررات ماده ۱۴۹ اصلاحی قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ، چنانچه قیمت تمام شده یک دارایی تحصیل یا ایجاد شده کمتر از ده درصد حد نصاب معامله کوچک موضوع قانون برگزاري مناقصات در آن سال باشد، در سال تحصیل یا ایجاد قابل استهلاک خواهند بود.

نصاب معاملات سال ۱۴۰۱ - این نصاب همه ساله توسط هیئت وزیران و به پیشنهاد وزارت امور اقتصاد و دارایی و به استناد (تبصره ۱ ماده ۳ قانون برگزاری مناقصات مصوب سال ۱۳۸۳ (و) ماده ۴۲ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ مصوب ۱۳۹۳) تعیین میگردد.

جدول نصاب معاملات سال ۱۴۰۱ به صورت زیر میباشد:

حد نصاب معاملات سال ۱۴۰۱		
شرح	مبلغ	توضیحات
معاملات کوچک	تا مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ (یک میلیارد ریال)	
معاملات متوسط	۱۰۰۰۰۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰ (بین یک تا ده میلیارد)	بین معاملات کوچک و ۱۰ برابر معاملات کوچک
معاملات بزرگ	مازاد بر مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ (ده میلیارد ریال)	مازاد بر ۱۰ برابر معاملات کوچک

آیین نامه اجرایی تبصره ۳ ماده ۱۶۹ قانون مالیاتهای مستقیم

فصل هفتم : جرائم

ماده ۱۹ - عدم انجام هر یک از تکلیف مقرر در ماده ۱۶۹ قانون مشمول جریمه های مقرر در ماده مذکور به شرح زیر می باشد . جرائم مذکور با رعایت مهلت مقرر در ماده ۱۵۷ قانون قابل مطالبه خواهد بود .

۱ . عدم صدور صورتحساب فروش کالا یا ارائه خدمت ، ۲٪ مبلغ مورد معامله

۲ . عدم درج شماره اقتصادی خود ، ۲٪ مبلغ مورد معامله

۳ . عدم درج شماره اقتصادی طرف معامله ، ۲٪ مبلغ مورد معامله

۴ . استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران ، ۲٪ مبلغ مورد معامله

۵ . استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود ، ۲٪ مبلغ مورد معامله

۶ . عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان طبق روش های تعیین شده ، ۱٪ معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است

تبصره : در صورت انجام تخلفات موضوع ردیف های ۱ الی ۳ فوق در هر معامله ، جریمه قابل محاسبه و مطالبه حداکثر معادل ۲٪ مبلغ همان معامله خواهد بود .

• ماده ۱۶۹ مکرر - به منظور شفافیت فعالیت‌های اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی، پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملاتی، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می‌شود.

• وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، شهرداری‌ها، موسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها و موسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه فوق را در اختیار دارند و یا به نحوی موجبات تحصیل درآمد و دارایی برای اشخاص را فراهم می‌آورند، موظفند اطلاعات به شرح بسته‌های ذیل را در اختیار سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند.

• الف - اطلاعات هویتی:

• ۱- اطلاعات هویتی و مکانی اشخاص حقیقی و حقوقی

• ۲- مجوزهای فعالیت اقتصادی و همچنین مجوزهای مربوط به انجام معاملات تجاری و عقد قراردادهای

• ب - اطلاعات معاملاتی اشخاص:

• ۱- معاملات (خرید و فروش دارایی‌ها، کالاها و خدمات)

• ۲- تجارت خارجی (واردات و صادرات کالاها و خدمات)

• ۳- قراردادهای مربوط به انجام معاملات و فعالیت‌های تجاری

• ۴- قراردادهای مربوط به انجام عملیات پیمانکاری و هرگونه خدمات

• ۵- اطلاعات مربوط به خرید و فروش ارز و سکه طلا

• ۶- اطلاعات انواع بیمه‌نامه‌های صادره و خسارت‌های پرداختی

• ۷- بارنامه و صورت وضعیت حمل و نقل بار و مسافر

- پ - اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه‌ای اشخاص:
- ۱- جمع گردش سالانه (دوره مالی) نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بهادار
- ۲- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حسابهای بانکی
- ۳- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده‌ها و سود آنها
- ۴- تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش
- اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت‌ها و نظایر آن
- ت - اطلاعات دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل و انتقال آنها
- ث - سایر اطلاعات فعالیت‌های اقتصادی که با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران به موارد مزبور اضافه خواهد شد.

- تبصره ۱- کلیه اشخاص و مراجعی که به نحوی در جریان عملیات مربوط به مالکیت، نگهداری، انتقالات، خدمات بیمه‌ای و معاملات دارایی‌های مذکور می‌باشند موظفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور مقرر می‌دارد اطلاعات مربوط را به آن سازمان ارائه دهند.
- متخلف از مفاد حکم این تبصره علاوه بر مسوولیت تضامنی که با مودی در پرداخت مالیات خواهد داشت مشمول جریمه‌ای معادل یک‌دوم تا دو برابر مالیات پرداخت شده خواهد بود.
- تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است امکان دسترسی برخط (آنلاین) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه مرکزی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس اوراق بهادار، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و همچنین سایر دستگاههای اجرائی را به فهرست بدهکاران مالیاتی فراهم آورد تا استفاده‌کنندگان مذکور بتوانند با حفظ طبقه‌بندی، اطلاعات دریافتی را در ارائه خدمات به اشخاص بدهکار مالیاتی لحاظ کنند.
- تبصره ۳- اشخاص متخلف از حکم این ماده علاوه بر محکومیت به مجازات مقرر در این قانون، مسوول جبران زیانها و خسارات وارده به دولت خواهند بود.

- تبصره ۴- دستگاههای اجرائی که مطابق قانون نیاز به این اطلاعات دارند، مجازند با تصویب هیأت وزیران و حفظ طبقه‌بندی مربوط، از اطلاعات موجود در پایگاه اطلاعات موضوع این ماده در حد نیاز استفاده کنند.
- تبصره ۵- ترتیبات اجرای احکام این ماده و نحوه دسترسی برخط، تعیین حد آستانه (تعیین حداقل رقم اطلاعات)، دریافت و ارسال اطلاعات و مهلت آن با حفظ محرمانه بودن آن از اشخاص مذکور به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی و دادگستری می‌رسد.
- تبصره ۶- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است بانک اطلاعات ثبتی شرکتها را طراحی و سامانه اطلاعاتی آن را به نحوی ایجاد کند که موجبات دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه مزبور فراهم آید.
- تبصره ۷- وزارت راه و شهرسازی موظف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون «سامانه ملی املاک و اسکان کشور» را ایجاد کند. این سامانه باید به گونه‌ای طراحی شود که در هر زمان امکان شناسایی برخط مالکان و ساکنان یا کاربران واحدهای مسکونی، تجاری، خدماتی و اداری و پیگیری نقل و انتقال املاک و مستغلات به صورت رسمی، عادی، وکالتی و غیره را در کلیه نقاط کشور فراهم سازد. وزارت راه و شهرسازی موظف است امکان دسترسی برخط به سامانه مذکور را برای سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد کند. (۱)

بخش پنجم: وظایف و تکالیف کلی:

مالیات حقوق

و

مالیات تکلیفی اجاره املاک تبصره ۹ ماده ۵۳

• توجه قبل از اصلاح

- ماده ۸۶ - پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلف اند مالیات متعلق را طبق مقررات ماده (۸۵) این قانون محاسبه و کسر و تا پایان ماه بعد (۱) ضمن تسلیم فهرستی متضمن نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل پرداخت و در ماه‌های بعد فقط تغییرات را صورت دهند.
- تبصره ۱- در مورد پرداختهایی که از طرف غیر از پرداخت کننده اصلی حقوق به اشخاص حقیقی، به عمل می‌آید، پرداخت کنندگان مکلفند هنگام هر پرداخت، مالیات متعلق را با رعایت معافیت‌های قانونی مربوط به حقوق به جز معافیت موضوع ماده (۸۴) این قانون، به نرخ مقطوع ده درصد (۱۰٪) محاسبه، کسر و حداکثر تا پایان ماه بعد با فهرستی حاوی نام و نشانی دریافت کنندگان و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل، پرداخت کنند و در صورت تخلف، مسوول پرداخت مالیات و جریمه‌های متعلق خواهند بود.

ماده ۸۶ بعد از اصلاح شهريور ۹۶

ماده ۸۶ - پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت يا تخصیص آن مکلف اند مالیات متعلق را طبق مقررات ماده (۸۵) این قانون محاسبه و کسر و تا پایان ماه بعد (۱) ضمن تسلیم فهرستی متضمن نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل پرداخت و در ماه های بعد فقط تغییرات را صورت دهند.

تبصره ۱- در مورد پرداختهایی که از طرف غیر از پرداخت کننده اصلی حقوق به اشخاص حقیقی، به عمل می- آید، پرداخت کنندگان مکلفند هنگام هر پرداخت، مالیات متعلق را با رعایت معافیت های قانونی مربوط به حقوق به جز معافیت موضوع ماده (۸۴) این قانون، به نرخ مقطوع ده درصد (۱۰٪) محاسبه، کسر و حداکثر تا پایان ماه بعد با فهرستی حاوی نام و نشانی دریافت کنندگان و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل، پرداخت کنند و در صورت تخلف، مسوول پرداخت مالیات و جریمه های متعلق خواهند بود.

تبصره ۲- پرداخت های دانشگاهها، مراکز و موسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر موسسات آموزشی و پژوهشی قانونی دارای مجوز رسمی از وزارتین فوق الذکر می باشند، به اشخاص حقیقی اعم از کارکنان و غیر کارکنان خود در قالب حق التدریس مشمول مالیات مقطوع به نرخ ده درصد (۱۰٪) و حق التحقیق، حق پژوهش و قراردادهای پژوهشی و تحقیقاتی مشمول مالیات مقطوع به نرخ پنج درصد (۵٪) با رعایت سایر احکام مقرر در تبصره (۱) خواهد بود. (۲)

تبصره‌های ماده ۸۶

تبصره ماده ۸۶ قدیم
۱۳۹۵/۱/۱)
(لغایت ۱۳۹۶/۶/۱۰)

تبصره

پرداخت به اشخاص حقیقی غیر از کارکنان خود

حق مشاوره

حق حضور در جلسات

حق التدریس

حق تحقیق

حق پژوهش

مالیات متعلق را بدون رعایت معافیت ماده ۸۴

به نرخ مقطوع ده درصد

@TAXPRESS
tax-press.com

تبصره‌های ماده ۸۶ جدید از
۱۳۹۶/۶/۱۱

تبصره ۱

پرداخت کننده غیر اصلی

هنگام هر پرداخت به اشخاص حقیقی

مالیات متعلق را با رعایت معافیت‌ها قانونی به جز معافیت ماده ۸۴

به نرخ مقطوع ده درصد

تبصره ۲

پرداخت توسط دانشگاهها مراکز و موسسات آموزشی و پژوهشی و فناوری

کارکنان خود و غیر کارکنان خود

حق التدریس

حق تحقیق حق پژوهش قراردادهای پژوهشی و تحقیقاتی

به نرخ مقطوع ده درصد

به نرخ مقطوع پنج درصد

- یکی از مالیاتهای تکلیفی کسر مالیات اجاره پرداختی به موجر است

- ماده ۵۳-تبصره ۹ - وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت های دولتی و دستگاههایی که تمام یا

قسمتی از بودجه آنها به وسیله دولت تأمین می‌شود، نهادهای انقلاب اسلامی، شهرداریها و

شرکتها و موسسات وابسته به آنها و همچنین سایر اشخاص حقوقی مکلف اند مالیات موضوع

این فصل را از مال الاجاره‌هایی که پرداخت می‌کنند کسر و تا پایان ماه بعد (1) به اداره امور

مالیاتی محل وقوع ملک پرداخت و رسید آن را به موجر تسلیم نمایند.

- ماده ۵۴- درآمد اجاره بر اساس قرارداد اعم از رسمی یا عادی مبنای تشخیص مالیات قرار می گیرد و در مواردی که قرارداد وجود نداشته باشد یا از ارائه آن خودداری گردد و یا مبلغ مندرج در آن کمتر از هشتاد درصد (۸۰٪) ارقام مندرج در جدول املاک مشابه تعیین و اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور باشد و نیز در مورد ماده (۵۴ مکرر) این قانون، میزان اجاره بها بر اساس جدول اجاره املاک مشابه تعیین خواهد شد.
- تبصره ۱- در صورتی که مستأجر جزء مشمولان تبصره (۹) ماده (۵۳) این قانون باشد، اجاره پرداختی مستأجر ملاک تعیین درآمد مشمول مالیات اجاره خواهد بود.
- تبصره ۲- چنانچه براساس اسناد و مدارک مثبت معلوم شود اجاره ملک بیش از مبلغی است که مأخذ تشخیص درآمد مشمول مالیات قرار گرفته است، مالیات مابه التفاوت طبق مقررات این قانون قابل مطالبه و در صورت اعتراض مودی، پرونده قابل رسیدگی در مراجع حل اختلاف موضوع این قانون خواهد بود.
- تبصره ۳- در مواردی که درآمد اجاره واقعی کمتر از درآمد تعیین شده طبق مقررات این ماده باشد و مالیات تعیین شده مورد اعتراض مودی باشد، در این صورت پرونده قابل رسیدگی در مراجع حل اختلاف مالیاتی موضوع این قانون خواهد بود. (۱)

بخش ششم:
مواد قانونی جرایم مالیاتی
و

مصادیق ۷ گانه جرم مالیاتی

• کاربرد ترین مواد تشویقات و جرائم مالیاتی

• (همه موارد در اسلاید نیست)

• ماده ۱۸۹- اشخاص حقوقی و همچنین اشخاص حقیقی چنانچه طی سه سال متوالی ترازنامه و حساب سود و زیان و دفاتر و مدارک آنان مورد قبول قرار گرفته باشد و مالیات هر سال را در سال تسلیم اظهارنامه بدون مراجعه به هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی پرداخت کرده باشند معادل پنج درصد (۵٪) اصل مالیات سه سال مذکور علاوه بر استفاده از مزایای مقرر در ماده (۱۹۰) این قانون به عنوان جایزه خوش حسابی از محل وصولی‌های جاری پرداخت یا در حساب سنوات بعد آنان منظور خواهد شد.

• جایزه مزبور از پرداخت مالیات معاف خواهد بود. (۱)

•

- ماده ۱۹۰- علی الحساب پرداختی بابت مالیات عملکرد هر سال مالی قبل از سر رسید مقرر در این قانون برای پرداخت مالیات عملکرد موجب تعلق جایزه‌ای معادل یک درصد (۱٪) مبلغ پرداختی به ازای هر ماه تا سر رسید مقرر خواهد بود که از مالیات متعلق همان عملکرد کسر خواهد شد. پرداخت مالیات پس از آن موعد موجب تعلق جریمه‌ای معادل دو ونیم درصد مالیات به ازای هر ماه خواهد بود.
- مبدأ احتساب جریمه در مورد مودیانی که مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی هستند نسبت به مبلغ مندرج در اظهارنامه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم آن و نسبت به مابه الاختلاف از تاریخ مطالبه و در مورد مودیانی که از تسلیم اظهارنامه خودداری نموده یا اصولاً مکلف به تسلیم اظهارنامه نیستند، تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه یا سر رسید پرداخت مالیات حسب مورد می باشد.
- تبصره ۱- مودیانی که به تکالیف قانونی خود راجع به تسلیم به موقع اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و پرداخت یا ترتیب دادن پرداخت مالیات طبق اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و حسب مورد ارائه به موقع دفاتر و اسناد و مدارک خود اقدام نموده‌اند در موارد مذکور در ماده (۲۳۹) این قانون، هر گاه برگ تشخیص مالیاتی صادره را قبول یا با اداره امور مالیاتی توافق نمایند و نسبت به پرداخت مالیات متعلقه یا ترتیب دادن پرداخت آن اقدام کنند از هشتاد درصد (۸۰٪) جرایم مقرر در این قانون معاف خواهند بود. همچنین، در صورتی که این گونه مودیان ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی مالیات نسبت به پرداخت یا ترتیب دادن پرداخت آن اقدام نمایند از چهل درصد (۴۰٪) جرایم متعلقه مقرر در این قانون معاف خواهند بود.
- تبصره ۲- چنانچه فاصله تاریخ وصول اعتراض مودی نسبت به برگ تشخیص مالیات تا تاریخ قطعی شدن مالیات از یک سال تجاوز نماید، جریمه دو و نیم درصد (۲.۵٪) در ماه موضوع این ماده نسبت به مدت زمان بیش از یک سال مذکور تا تاریخ ابلاغ برگ قطعی مالیات قابل مطالبه از مودی نخواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است ترتیباتی اتخاذ نماید که رسیدگی و قطعیت یافتن مالیات مودیان حداکثر تا یک سال پس از تاریخ تسلیم اعتراض آنان صورت پذیرد.

• ماده ۱۹۱ - تمام یا قسمتی از جرایم مقرر در این قانون بنا به درخواست مودی با توجه به دلایل ابرازی مبنی بر خارج از اختیار بودن عدم انجام تکالیف مقرر و با در نظر گرفتن سوابق مالیاتی و خوش حسابی مودی به تشخیص و موافقت سازمان امور مالیاتی کشور قابل بخشوده شدن می باشد.

• ماده ۱۹۷- نسبت به اشخاصی که به شرح مقررات این قانون مکلف به تسلیم صورت یا

فهرست یا قرارداد یا مشخصات راجع به مودی می‌باشند، در صورتی که از تسلیم آنها در موعد

مقرر خودداری و یا برخلاف واقع تسلیم نمایند، جریمه متعلق در مورد حقوق عبارت خواهد

بود از دو درصد (۲٪) حقوق پرداختی و در خصوص پیمان‌کاری یک درصد (۱٪) کل مبلغ

قرارداد و در هر حال با مودی متضامناً مسئول جبران زیان وارده به دولت خواهند بود.

- ماده ۱۹۹- هر شخص حقیقی یا حقوقی که به موجب مقررات این قانون مکلف به کسر و ایصال مالیات مؤدیان دیگر است در صورت تخلف از انجام وظایف مقررۀ علاوه بر مسؤولیت تضامنی که با مؤدی در پرداخت مالیات خواهد داشت، مشمول جریمه‌ای معادل ده درصد (۱۰٪) مالیات پرداخت نشده در موعد مقرر و دو و نیم درصد (۵/۲٪) مالیات به ازای هر ماه نسبت به مدت تأخیر از سررسید پرداخت، خواهد بود.
- چنانچه مالیات توسط دریافت‌کننده وجوه پرداخت شود، در این صورت جریمه دو و نیم درصد (۵/۲٪) موضوع این ماده تا تاریخ پرداخت مالیات توسط مؤدی مزبور از مکلفین به کسر و ایصال مالیات، مطالبه و وصول خواهد شد.

مسئولیت‌های مدیران در قبال مالیات‌ها:

- ماده ۱۹۸ - در شرکتهای منحل، مدیران تصفیه اشخاص حقوقی و در سایر شرکتهای مدیران اشخاص

حقوقی غیردولتی به‌طور جمعی یا فردی، نسبت به پرداخت مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و همچنین

مالیات‌هایی که اشخاص حقوقی به موجب این قانون و قانون مالیات بر ارزش افزوده مکلف به کسر یا

وصول یا ایصال آن می‌باشند و در دوران مدیریت آنها قطعی شده باشد با شخص حقوقی مسوولیت

تضامنی خواهند داشت. این مسوولیت مانع از مراجعه ضامن‌ها به شخص حقوقی نیست (۱).

- ماده ۲۰۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان امور مالیاتی کشور می تواند از خروج بدهکاران مالیاتی که میزان بدهی قطعی آنها از «برای اشخاص حقوقی تولیدی دارای پروانه بهره برداری از مراجع قانونی ذی ربط از بیست درصد (۲۰٪) سرمایه ثبت شده و یا مبلغ پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، سایر اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی تولیدی از ده درصد (۱۰٪) سرمایه ثبت شده و یا دو میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و سایر اشخاص حقیقی از یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال» (۱) بیشتر است از کشور جلوگیری نماید.
- حکم این ماده در مورد اشخاص عازم سفر واجب با درخواست و تأیید مراجع ذی ربط اعزام کننده مبنی بر میسر نبودن پرداخت بدهی مالیاتی مربوط، با اخذ تضمین لازم جاری نمی باشد. (۲)
- حکم این ماده در مورد مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی خصوصی بابت بدهی قطعی مالیاتی شخص حقوقی اعم از مالیات بر درآمد شخص حقوقی یا مالیات هایی که به موجب این قانون شخص حقوقی مکلف به کسر و ایصال آن می باشد و مربوط به دوران مدیریت آنان بوده نیز جاری است. مراجع ذی ربط با اعلام وزارت یا سازمان مزبور مکلف به اجرای این ماده می باشند.
- تبصره - در صورتی که مودیان مالیاتی به قصد فرار از پرداخت مالیات اقدام به نقل و انتقال اموال خود به همسر و یا فرزندان نمایند سازمان امور مالیاتی کشور می تواند نسبت به ابطال اسناد مذکور از طریق مراجع قضایی اقدام نماید.

جرائم مالیاتی

ردیف	موضوع	جریمه تا پایان سال ۱۳۹۴	جریمه از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱
۱	عدم اطلاع شروع فعالیت صاحبان مشاغل به ادارات امور مالیاتی و تشکیل پرونده در مهلت قانونی ۴ ماهه	۱۰٪ مالیات قطعی تا تاریخ شناسایی توسط اداره امور مالیاتی	۱۰٪ مالیات قطعی تا تاریخ شناسایی توسط اداره امور مالیاتی
۲	پرداخت مالیات پس از سر رسید مقرر	به ازاء هر ماه ۲/۵٪ مالیات	به ازاء هر ماه ۲/۵٪ مالیات
۳	عدم تسلیم اظهارنامه برای مشمولین موضوع بندهای الف و ب ماده ۹۵	۴۰٪ مالیات متعلق (غیر قابل بخشودگی)	برای تمامی صاحبان مشاغل (گروه اول، دوم و سوم موضوع آئین نامه اجرایی ماده ۹۵ ق.م.م) ۳۰٪ مالیات متعلق (غیر قابل بخشودگی)
۴	عدم تسلیم اظهارنامه برای مشمول بند (ج) ماده ۹۵ ق.م.م	معادل ۱۰٪ مالیات متعلق	
۵	کتمان درآمد یا اظهار هزینه های غیرواقعی علی رغم تسلیم اظهارنامه	۴۰٪ مالیات متعلق به درآمد کتمان شده یا هزینه غیر واقعی (غیر قابل بخشودگی)	۳۰٪ مالیات متعلق به درآمد کتمان شده یا هزینه غیر واقعی (غیر قابل بخشودگی)
۶	عدم تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان یا عدم ارائه دفاتر	۲۰٪ مالیات برای هر یک از موارد مذکور	۲۰٪ مالیات برای هر یک از موارد مذکور (برای صاحبان مشاغل گروه اول)
۷	رد دفتر	۱۰٪ مالیات متعلق	--
۸	عدم پرداخت مالیات حقوق ظرف مهلت مقرر	۲۰٪ مالیات پرداخت نشده	۱۰٪ مالیات پرداخت نشده در موعد مقرر و ۲/۵٪ مالیات به ازای هر ماه نسبت به مدت تاخیر از سر رسید پرداخت
۹	عدم صدور صورتحساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله، حسب مورد یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران یا شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود	۲٪ مبلغ مورد معامله	۲٪ مبلغ مورد معامله
۱۰	عدم ارائه فهرست معاملات فصلی در مهلت مقرر	۱٪ معاملات	۱٪ معاملات
۱۱	عدم تسلیم صورت یا فهرست یا قرارداد یا مشخصات راجع به مؤدی توسط اشخاصی که به شرح مقررات ق.م.م مکلف به تسلیم آن می باشند	عدم تسلیم لیست حقوق ظرف مهلت مقرر	۲٪ حقوق پرداختی
		عدم ارسال صورت یا قراردادهای پیمانکاری	۱٪ مبلغ کل قرارداد

• جرم مالیاتی و مصادیق آن:

- ماده ۲۷۴- موارد زیر جرم مالیاتی محسوب می شود و مرتکب یا مرتکبان حسب مورد، به مجازات های درجه شش محکوم می گردند:
- ۱- تنظیم دفاتر، اسناد و مدارک خلاف واقع و استناد به آن
- ۲- اختفای فعالیت اقتصادی و کتمان درآمد حاصل از آن
- ۳- ممانعت از دسترسی مأموران مالیاتی به اطلاعات مالیاتی و اقتصادی خود یا اشخاص ثالث در اجرای ماده (۱۸۱) این قانون و امتناع از انجام تکالیف قانونی مبنی بر ارسال اطلاعات مالی موضوع مواد (۱۶۹) و (۱۶۹ مکرر) به سازمان امور مالیاتی کشور و وارد کردن زیان به دولت با این اقدام
- ۴- عدم انجام تکالیف قانونی مربوط به مالیات های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده در رابطه با وصول یا کسر مالیات مودیان دیگر و ایصال آن به سازمان امور مالیاتی در مواعد قانونی تعیین شده

- ۵- تنظیم معاملات و قراردادهای خود به نام دیگران، یا معاملات و قراردادهای مودیان دیگر به نام خود برخلاف واقع
- ۶- خودداری از انجام تکالیف قانونی درخصوص تنظیم و تسلیم اظهارنامه مالیاتی حاوی اطلاعات درآمدی و هزینه‌ای در سه سال متوالی
- ۷- استفاده از کارت بازرگانی اشخاص دیگر به منظور فرار مالیاتی
- تبصره ۱- اعمال این مجازات نافی اعمال محرومیت‌های مندرج در قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۰۷/۰۸/۱۳۹۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام نیست.
- تبصره ۲- اعلام جرائم و اقامه دعوی علیه مرتکبان جرائم مزبور نزد مراجع قضائی از طریق دادستانی انتظامی مالیاتی و سایر مراجع قانونی صورت می‌پذیرد. (۱)

- ماده ۲۷۵- چنانچه مرتکب هریک از جرائم مالیاتی شخص حقوقی باشد، برای مدت شش ماه تا دو سال به یکی از مجازات‌های زیر محکوم می‌شود:

- ۱- ممنوعیت از یک یا چند فعالیت شغلی

- ۲- ممنوعیت از اصدار برخی از اسناد تجاری

- تبصره- مسوولیت کیفری شخص حقوقی مانع از مسوولیت کیفری شخص حقیقی مرتکب جرم نمی‌باشد.

- ماده ۲۷۶- چنانچه هریک از حسابداران، حسابرسان و همچنین موسسات حسابرسی، مأموران مالیاتی و کارکنان بانکها و موسسات مالی و اعتباری در ارتکاب جرم مالیاتی معاونت نمایند و یا تخلفات صورت گرفته را گزارش نکنند به حداقل مجازات مباشر جرم محکوم می‌شوند. مجازات معاونت سایر اشخاص طبق قانون مجازات اسلامی تعیین می‌شود.

مسئولیت‌های مدیران در قبال مالیات‌ها:

• ماده ۱۹۸- در شرکتهای منحل، مدیران تصفیه اشخاص حقوقی و در سایر شرکتهای مدیران اشخاص

حقوقی غیردولتی به‌طور جمعی یا فردی، نسبت به پرداخت مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و همچنین

مالیات‌هایی که اشخاص حقوقی به موجب این قانون و قانون مالیات بر ارزش افزوده مکلف به کسر یا

وصول یا ایصال آن می‌باشند و در دوران مدیریت آنها قطعی شده باشد با شخص حقوقی مسوولیت

تضامنی خواهند داشت. این مسوولیت مانع از مراجعه ضامن‌ها به شخص حقوقی نیست (۱).

قسمت دوم: گزیده ای از قانون مالیات برارزش افزوده

- در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست «قانون مالیات بر ارزش افزوده» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوم خردادماه یکهزار و چهارصد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۴۰۰/۳/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۳۹۵۷۷/۰۱۱-۲۰ مورخ ۱۴۰۰/۴/۱۳ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

- ماده ۵۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده جدید- این قانون شش ماه پس از ابلاغ به رئیس‌جمهور لازم‌الاجراء است.

- تبصره - تا تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی تمدید می‌شود و لازم‌الاجراء است. **(بنابراین از ۱۴۰۰/۱۰/۱۳ قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده جاری و قابل اجراست)**

• قانون مالیات بر ارزش افزوده جدید قابل اجرا از ۱۳/۱۰/۱۴۰۱ دارای ۵۷ ماده در ۱۰ فصل به شرح زیر است:

- فصل اول - تعاریف و کلیات (۱-۴)
- فصل دوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه (۵-۸)
- فصل سوم - معافیت‌ها (۹-۱۲)
- فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان و اشخاص ثالث (۱۳-۲۲)
- فصل پنجم - ساختار سازمانی مالیات بر ارزش افزوده، وظایف و اختیارات آن (۲۳-۲۵)
- فصل ششم - مالیات کالاهای خاص (۲۶)
- فصل هفتم - مالیات‌ها و عوارض خاص (۲۷-۳۴)
- فصل هشتم - جریمه‌ها (۳۵-۳۷)
- فصل نهم - تخصیص، انتقال و توزیع مالیات (۳۸-۴۵)
- فصل دهم - سایر مقررات (۴۶-۵۷)

• مروری بر ۸ مرحله فراخوان مالیات ارزش افزوده (قانون قدیم :جهت آشنایی)

- ۱، در سال ۱۳۸۷ مرحله اول فراخوان ارزش افزوده کلیه واردکنندگان و صادر کنندگان و همچنین فعالان اقتصادی با مجموع فروش ۱,۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال یا بیشتر، مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده شدند.
- ۲، در مرحله دوم که از اول مهرماه ۱۳۸۸ به اجرا گذاشته شد ، کارخانه ها و واحدهای تولیدی دارای جواز تاسیس و پروانه بهره برداری ، بهره برداران معادن ، ارائه دهندگان خدمات حسابرسی و دفترداری ، حسابداران رسمی ، خدمات مدیریتی و مشاوره ای ، خدمات انفورماتیک ، هتل ها و متل های سه ستاره و بالاتر ، بنکداران و عمده فروشان ، نمایندگان موسسات تجاری و صنعتی ، موسسات حمل و نقل ، موسسات مهندسی ، تبلیغاتی و بازاریابی فراخوان شدند.
- ۳، در مرحله سوم که از اول فروردین ۱۳۸۹ به اجرا گذاشته شد ، دامنه شمول مؤدیان گسترش یافت و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که براساس شرایط مراحل اول و دوم ثبت نام ، مشمول اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده نشده بودند و در صورتی که در سال ۱۳۸۷ یا ۱۳۸۸ مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات (غیرمعاف یا معاف و غیرمعاف) آنها سه میلیارد ریال و بالاتر بود، مشمول این مرحله شدند.

•

- ۴ مرحله چهارم از تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱ اجرا شد و در این مرحله کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که بر اساس شرایط مراحل اول ، دوم و سوم ثبت نام ، مشمول اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده نشده بودند ، در صورتی که شاغل به فعالیتهای موضوع بند «ب» ماده ۹۶ قانون مالیاتهای مستقیم (صاحبان کارگاههای صنعتی، فروشندگان طلا و جواهر و سایر فلزات تزئینی ، فروشندگان آهن آلات و سایر فلزات ، صاحبان تالارهای پذیرایی و رستوران ها ، صاحبان متل و هتل های یک و دوستاره و هتل آپارتمان ، صاحبان نمایشگاه ها و فروشگاههای خودرو و معاملات املاک ، تعمیرگاههای مجاز خودرو ، چاپخانه داران ، صاحبان دفاتر اسناد رسمی ، مراکز ارتباط رایانه ای ، دفاتر خدماتی ، دولت الکترونیک ، خدمات الکترونیک شهر و صاحبان سینماها ، تماشاخانه ها و مکان های ورزشی و تفریحی) بودند با هر میزان فروش یا درآمد مشمول مرحله چهارم ثبت نام ، آموزش و اجرای قانون شدند.

- ۵. در مرحله پنجم که از تاریخ ۱۳۹۰/۷/۱ اجرا شد کلیه اشخاص حقوقی که در مراحل قبلی مشمول نبودند و مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات (غیرمعاف یا معاف و غیرمعاف) آنها در هر یک از سالهای ۸۷، ۸۸ و ۸۹ یک میلیارد ریال و بیشتر بود و کلیه اشخاص حقوقی که قبل یا بعد از سال ۱۳۹۰ ایجاد، تأسیس و به ثبت رسیده یا می‌رسند و حائز شرایط مذکور نشده بودند، در صورتی که مجموع فروش کالا و ارائه خدمات (غیر معاف یا معاف و غیر معاف) آنها در سال ۱۳۹۰ یا سال‌های بعد، یک میلیارد ریال و بیشتر بود، از اولین دوره مالیاتی بعد از رسیدن به آستانه مذکور، مشمول مرحله پنجم ثبت نام و اجرای قانون شدند.

- ۶. مرحله ششم ارزش افزوده از ابتدای سال ۱۳۹۴ اجرا شد. که در این مرحله اشخاص حقوقی و همچنین حقیقی (صرف نظر از مبلغ فروش سالانه) موضوع ماده «۹۵» قانون مالیاتهای مستقیم که به فعالیت‌های چلوکبابی‌ها، سالن‌های غذاخوری، سفره‌خانه‌های سنتی و اغذیه‌فروشی‌های زنجیره‌ای با مالکیت واحد و یا نام و نشان و عنوان تجاری واحد فارغ از مساحت محل کسب و کار و نوع مجوز مشمول مالیات بر ارزش افزوده شدند.

۷ از ابتدای مهرماه ۱۳۹۵ مرحله هفتم مالیات بر ارزش افزوده به اجرا در آمد . بر این اساس کلیه اشخاص حقوقی فعال با هر حجم از فروش و یا درآمد از محل عرضه کالا و ارائه خدمات مشمول که به موجب فراخوان های قبلی تاکنون برای اجرای قانون فراخوان نشده اند ، طی این مرحله مکلف به ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده و اجرای این قانون از ابتدای مهرماه سال جاری می باشند.

*همچنین اشخاص حقوقی که بعد از تاریخ اجرای فراخوان نیز ایجاد ، تأسیس و به ثبت می رسند و یا شروع به انجام فعالیت می کنند ، در صورت فعالیت با هر حجم از فروش و یا درآمد حاصل از

کالا و خدمت ، از اولین دوره مالیاتی بعد از شروع فعالیت مشمول اجرای این قانون می باشند .

مرحله ۸

با عنایت به مفاد جزء (پ) بند (۳) آیین نامه اجرایی بند (الف) تبصره (۱۴) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و اختیارات حاصل از مقررات ماده (۱۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده، تمامی جایگاه داران سوخت (فرآورده های نفت و گاز) با هر حجم از فروش یا درآمد کالا و ارائه خدمات که به موجب فراخوان های قبلی، تاکنون برای اجرای قانون فراخوانده نشده اند، مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده از ابتدای سال ۱۳۹۹ خواهند شد.

نرخ مالیات و عوارض عمومی ارزش افزوده(از ۱۴۰۰/۱۰/۱۳ به بعد ۴+۴+۱ بهداشت)

سال	مالیات	عوارض	جمع (درصد)
۸۷-۸۹	۱/۵	۱/۵	۳
۹۰	۲/۲	۱/۸	۴
۹۱	۲/۹	۲/۱	۵
۹۲	۳/۶	۲/۴	۶
۹۳	۵/۳	۲/۷	۸
۱۴۰۰/۱۰/۱۳ تا ۹۴	۶	۳	۹
قانون جدید	بهداشت	۴	۹
	مالیات		
	۱		
	۴		

قسمت سوم: دادرسی مالیاتی

• بخش چهارم: داد رسی مالیاتی و نحوه رفع اختلافات مالیاتی

- سعی کنید قوانین و مقررات رعایت گردد تا اختلاف مالیاتی پیش نیاید.
- تاریخ ابلاغ اوراق مالیاتی و رویت آنها برای بررسی و اعتراض در صورت لزوم مهم است.
- فرصت اعتراض به برگ تشخیص مالیات بر درآمد/مالیات حقوق/مالیاتهای تکلیفی ۳۰ روز (نه یکماه) می باشد
- فرصت اعتراض به برگ مطالبه مالیات و عوارض ارزش افزوده ۳۰ روز می باشد
- فرصت اعتراض به رای هیئت حل اختلاف بدوی ۲۰ روز می باشد
- مودی حق درخواست گزارش رسیدگی و گزارش کارشناسی را دارد

- ماده ۴۸- متن زیر جایگزین ماده (۲۳۸) قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود و به این قانون تسری می‌یابد:
- ماده ۲۳۸- در مواردی که برگ تشخیص مالیات صادر و به مؤدی ابلاغ می‌شود، چنانچه مؤدی نسبت به آن معترض باشد می‌تواند ظرف سی‌روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا به وسیله وکیل تام‌الاختیار خود با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً از اداره امور مالیاتی تقاضای رسیدگی مجدد نماید.
- مسؤول / مسؤولان مربوط که از طرف سازمان امور مالیاتی مشخص می‌شوند، موظفند پس از ثبت درخواست مؤدی و ظرف مهلتی که بیش از چهل و پنج‌روز از تاریخ ثبت درخواست نباشد به موضوع رسیدگی و در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابرازشده را برای رد مندرجات برگ تشخیص کافی دانستند، آن را رد و در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابرازی را مؤثر در تعدیل درآمد تشخیص دهند موارد تعدیل درآمد مشمول مالیات را مشخص نمایند. چنانچه مؤدی نظر مسؤول / مسؤولان مربوط در تعدیل درآمد مشمول مالیات را قبول نماید درآمد مشمول مالیات تعدیل‌شده، قطعی است. در غیر این‌صورت برای رسیدگی به مابه‌التفاوت تا مبلغ مورد اعتراض مؤدی، موضوع به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می‌شود. همچنین هرگاه دلایل و اسناد و مدارک ابرازی مؤدی را برای رد برگ تشخیص یا تعدیل درآمد مؤثر تشخیص ندهند باید موضوع را مستدلاً در پرونده منعکس و مراتب را برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع نمایند.
- تبصره ۱- دستورالعمل اجرائی این ماده با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.
- تبصره ۲- در مواردی که مؤدی اطلاعات مربوطه را از طریق سامانه مؤدیان اظهار کرده باشد، مطابق احکام قانون سامانه مؤدیان و پایانه‌های فروشگاهی رفتار خواهد شد.»

- ماده ۴۹- متن زیر جایگزین تبصره ماده (۲۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود و به این قانون تسری می‌یابد:

- «تبصره - در مواردی که برگ تشخیص مالیات طبق مقررات تبصره (۱) و قسمت اخیر تبصره (۲) ماده (۲۰۳) و ماده (۲۰۸) این قانون ابلاغ شده باشد و مؤدی به شرح مقررات این ماده اقدام نکرده باشد در حکم معترض به برگ تشخیص مالیات شناخته می‌شود و پرونده امر برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می‌گردد».

- ماده ۵۰- متن زیر جایگزین ماده (۲۴۴) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره های آن می‌شود و به این قانون تسری می‌یابد:
- «ماده ۲۴۴- مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف‌های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش‌بینی شده، هیأت حل اختلافات مالیاتی است. هر هیأت حل اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل می‌شود:
- ۱- یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور
- ۲- یک نفر از میان قضات بازنشسته یا حقوق‌دانان مطلع در امور مالیاتی با شرط وثاقت و امانت به درخواست سازمان امور مالیاتی و انتخاب رئیس کل دادگستری هر استان
- ۳- یک نفر نماینده از اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران، جامعه حسابداران رسمی ایران، جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران، مجامع حرفه‌ای، اتاق اصناف ایران، شورای اسلامی شهر، کانون وکلا، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده که برای مدت سه سال منصوب می‌شوند. مؤدی همزمان با اعتراض به برگ تشخیص یا مطالبه مالیات یکی از مراجع این بند را به عنوان نماینده خود جهت شرکت در جلسات هیأت حل اختلاف مالیاتی معرفی می‌نماید. در صورتی که برگ تشخیص مالیات ابلاغ قانونی شده باشد و یا همزمان با تسلیم اعتراض به برگ تشخیص در مهلت قانونی مؤدی انتخاب خود را اعلام ننماید، با توجه به نوع فعالیت مؤدی یا موضوع مالیات مورد رسیدگی، از بین نمایندگان مزبور با رعایت تبصره (۵) این ماده یک نفر انتخاب می‌شود.

- تبصره ۱- جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی با حضور هر سه عضو رسمیت می‌یابد و رأی هیأت با اکثریت آراء قطعی و لازم‌الاجراء است، ولی نظر اقلیت باید در متن رأی قید گردد.
- تبصره ۲- هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی دارای استقلال کامل بوده و صرفاً اداره امور دبیرخانه‌ای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و تشکیل جلسات هیأت‌ها به عهده سازمان امور مالیاتی می‌باشد. انشای رأی با رعایت اصل عدالت و بی‌طرفی کلیه اعضا و متکی به اسناد و مدارک مثبت و دلایل و شواهد متقن در همان جلسه و یا حداکثر ظرف سه‌روز کاری پس از برگزاری جلسه، توسط نماینده بند (۲) این ماده به عمل آمده و به امضای تمامی اعضا می‌رسد. مؤدی یا نماینده قانونی وی مجاز به حضور کامل در جلسه و ارائه دفاعیات به صورت کتبی یا شفاهی است. اظهارات شفاهی باید در صورت جلسه قید و به امضای وی برسد. سازمان امور مالیاتی به‌منظور اعمال نظارت مؤثر بر عملکرد هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، مکلف است نسبت به مستندسازی فرآیند برگزاری جلسات هیأت به نحو مقتضی اقدام کند.
- تبصره ۳- تعیین حق‌الزحمه اعضای موضوع بندهای (۲) و (۳) این ماده متناسب با تعداد و مدت جلسات و نیز مراحل، منابع مالیاتی و پرونده‌های مورد رسیدگی از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سالانه سازمان امور مالیاتی کشور پیش‌بینی می‌شود، مطابق دستورالعملی است که توسط سازمان مذکور تهیه و ابلاغ می‌گردد. حق‌الزحمه اعضا به‌صورت متمرکز از طرف سازمان امور مالیاتی کشور به حساب اعضا پرداخت می‌شود.

- تبصره ۴- سازمان امور مالیاتی مکلف است نمایندگان معرفی شده در اجرای بندهای (۲) و (۳) این ماده را به عنوان اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی بپذیرد و با رعایت تبصره (۵) این ماده از آنها جهت شرکت در هیأت‌های مزبور دعوت نماید.

- تبصره ۵- اسامی کلیه افراد معرفی شده توسط رئیس کل دادگستری هر استان، مدیر کل مالیاتی استان و مراجع مذکور در بند (۳) این ماده به تفکیک شهرستان‌ها در سامانه‌ای که به صورت متمرکز و حداکثر ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می‌شود، درج می‌گردد. انتخاب افراد موضوع بندهای (۱)، (۲) و (۳) برای هر پرونده در مواردی که در شهرستان مورد نظر بیشتر از یک نفر وجود داشته باشد، به صورت تصادفی توسط سامانه مزبور انجام می‌شود. این سامانه مستقیماً زیر نظر رئیس کل سازمان امور مالیاتی، مدیریت می‌گردد.

- تبصره ۶- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه هیأت به نحو مقتضی زمینه دسترسی اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی را برابر مقررات مربوط به مندرجات پرونده مورد اعتراض فراهم نماید.

- تبصره ۷- هریک از افراد مذکور در بندهای (۲) و (۳) این ماده در صورتی که بیشتر از سه جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب در یک سال از حضور در جلسات هیأت خودداری نمایند، حکم آنان لغو می شود و رئیس کل دادگستری هر استان و مرجع مربوط، حسب مورد، موظف است ظرف ده روز کاری فرد جایگزین را معرفی نماید.

- تبصره ۸- به منظور اجرای عدالت و اصل استقلال و بی طرفی و رعایت حقوق شهروندی و نظارت مؤثر، سازمان امور مالیاتی مکلف است ساختار اداره هیأت های حل اختلاف مالیاتی را به صورت مستقل، تحت عنوان مرکز دادرسی مالیاتی در ساختار خود ذیل رئیس کل سازمان ایجاد نماید. واحدهای دادرسی مالیاتی در هر استان مستقل از اداره کل مالیاتی استان تشکیل می شود.

- تبصره ۹- پس از استقرار سامانه مؤدیان، ثبت اعتراض توسط مؤدی، انتخاب یکی از مراجع موضوع بند (۳) این ماده، ارائه هرگونه لایحه به هیأت‌های حل اختلاف، مشاهده اسناد، مدارک و اطلاعات موردنیاز، ابلاغ تاریخ تشکیل جلسات هیأت، اطلاع از نتایج دادرسی و هرگونه اطلاع دیگر در خصوص پرونده دادرسی مالیاتی از طریق سامانه مذکور انجام می‌شود.
- تبصره ۱۰- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است زمینه دسترسی کامل مؤدی و یا نماینده قانونی وی به مفاد پرونده مورد اعتراض را حداقل یک هفته قبل از تشکیل هیأت فراهم نماید.
- تبصره ۱۱- عضویت همزمان در فهرست نمایندگان بندهای (۲) و (۳) موضوع این ماده ممنوع است.»

- ماده ۵۱- متن زیر جایگزین ماده (۲۵۱) قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود و به این قانون تسری می‌یابد:
- «ماده ۲۵۱- مؤدی یا دادستان انتظامی مالیاتی می‌تواند ظرف دوماه از تاریخ ابلاغ رأی قطعی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدیدنظر، به استناد عدم رعایت قوانین و مقررات موضوعه یا نقص رسیدگی، با اعلام دلایل کافی به شورای عالی مالیاتی اعتراض نموده و تجدید رسیدگی را درخواست کنند».
- ماده ۵۲- در بند (۳) ماده (۲۵۵) قانون مالیات‌های مستقیم عبارت «نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی» به عبارت «نظر اکثریت اعضای هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی موضوع ماده (۲۵۸) این قانون» تغییر می‌یابد.
- ماده ۵۳- تبصره ذیل به ماده (۲۵۸) قانون مالیات‌های مستقیم الحاق می‌شود:
- «تبصره- حکم این ماده در مواردی که نسبت به موارد مشابه آرای متفاوتی توسط هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی صادر شده باشد نیز جاری است».
- ماده ۵۴- در تبصره (۲) ماده (۲۷۴) قانون مالیات‌های مستقیم عبارت «سازمان امور مالیاتی کشور» جایگزین عبارت «دادستانی انتظامی مالیاتی» می‌گردد. حکم این تبصره و احکام فصل نهم از باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم (به استثنای ماده (۲۱۷)) به این قانون تسری می‌یابد.

با آرزوی مفید بودن مطالب در فرصت محدود موجود

و امید سلامتی و رفع بلا

خدا نگهدار